

INLEIDING

In 1985 is het NIVEL gestart met de registratie van fysiotherapeuten in de eerste lijn. De gegevens voor deze registratie worden sinds 1987 verkregen via een enquête die in principe elke twee jaar wordt gehouden onder alle fysiotherapiepraktijken in Nederland. In deze brochure wordt de stand van zaken op 1 januari 2010 weergegeven. Voor de peiling zijn 4.649 praktijken aan-geschreven. De respons bedroeg 76%.

Aantal werkzame personen

Op 1 januari 2010 zijn er naar schatting 16.410 extramuraal werkzame fysiotherapeuten (tabel 1). Meer dan de helft (55%) van hen is vrouw. Het aandeel vrouwen neemt vrijwel ieder jaar toe. Vergeleken met de vorige peiling in 2008 is het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten met 1.020 toegenomen. Dit komt neer op een toename van circa 3,3% per jaar.

Tabel 1: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, op 1 januari

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1999	6.260	50,5	6.131	49,5	12.391	100,0
2001	6.481	49,8	6.525	50,2	13.006	100,0
2003	6.693	49,4	6.866	50,6	13.559	100,0
2005	6.763	48,8	7.083	51,2	13.846	100,0
2008	7.141	46,4	8.249	53,6	15.390	100,0
2010	7.412	45,2	8.998	54,8	16.410	100,0

Op 1 januari 2010 bedraagt het totaal aantal FTE (1 fulltime equivalent = 40 uur) aan extramuraal werkzame fysiotherapeuten 14.583. In 2008 bedroeg het aantal FTE naar schatting 13.851. Het aantal fte aan fysiotherapie is sinds 2008 jaarlijks met 2,6% toegenomen.

Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van extramuraal werkzame fysiotherapeuten bedraagt 42 jaar. Circa 32% is jonger dan 35 jaar (tabel 2). In 2001 was dit aandeel aanzienlijk kleiner (23%). Vrouwelijke fysiotherapeuten hebben een jongere leeftijdsopbouw dan mannen; 38% van de vrouwen is jonger dan 35 jaar, tegenover 23% van de mannen.

Tabel 2: Leeftijdsoopbouw extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, op 1 januari 2010

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30 jaar	978	13,8	2276	26,5	3.254	20,7
30-34 jaar	686	9,6	1009	11,7	1.695	10,8
35-39 jaar	630	8,9	875	10,2	1.505	9,6
40-44 jaar	735	10,3	1056	12,3	1.791	11,4
45-49 jaar	984	13,8	1112	12,9	2.096	13,3
50-54 jaar	1387	19,5	1243	14,5	2.630	16,7
55-59 jaar	1121	15,8	744	8,7	1.865	11,9
60-64 jaar	520	7,3	246	2,9	766	4,9
65-69 jaar	60	0,8	33	0,4	93	0,6
> 69 jaar	11	0,2	6	0,1	17	0,1
Totaal	7.112	100,0	8.600	100,0	15.712	100,0

¹ Van 698 fysiotherapeuten (4%) is de leeftijd onbekend.

In- en uitstroom

De groei van het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten is het resultaat van in- en uitstroom. In de periode 2008-2010 (periode tussen laatste twee peilingen) zijn er circa 2.334 fysiotherapeuten begonnen met het werken in een eerstelijnspraktijk. Van hen is 65% vrouw. De gemiddelde leeftijd van de instromers bedraagt 29 jaar. Zo'n 8% heeft zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd. In dezelfde periode zijn er 1.283 fysiotherapeuten gestopt met werkzaamheden in de eerste lijn. Onder hen bevinden zich relatief wat meer vrouwen (59%). De gemiddelde leeftijd van de uitstromers is 47 jaar. Circa 44% was vrijgevestigd (eigen praktijk of maatschap).

Functie

Van de extramuraal werkzame fysiotherapeuten is 50% vrijgevestigd. Dit is lager dan in 2008 (55%). Maken we onderscheid naar geslacht, dan blijken vrouwelijke fysiotherapeuten relatief minder vaak vrijgevestigd te zijn; 37% van de vrouwen is zelfstandig gevestigd tegenover 66% van de mannen. Naar schatting heeft 97% van alle vrijgevestigde fysiotherapeuten een contract op eigen naam met een zorgverzekeraar.

Tabel 3: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten naar functie^{1,2} en geslacht, op 1 januari

	2008		2010	
	abs	%	abs	%
Mannen	6.745	100,0	7.179	100,0
vrijgevestigd	4763	70,6	4738	66,0
in loondienst	1982	29,4	2441	34,0
Vrouwen	7.540	100,0	8.622	100,0
vrijgevestigd	3058	40,6	3147	36,5
in loondienst	4482	59,4	5475	63,5
Totaal	14.285	100,0	15.801	100,0
vrijgevestigd	7.821	54,7	7.885	49,9
in loondienst	6.464	45,3	7.916	50,1

¹ Toelichting functies:

'Vrijgevestigd' (ook wel praktijkeigenaar/maatschaphouder genoemd): extramuraal werkzame fysiotherapeut die zich alleen of met één of meer collega's zelfstandig gevestigd heeft.

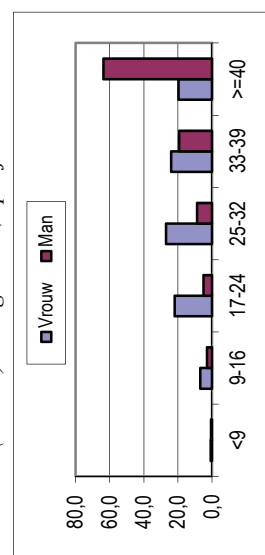
² 'In loondienst': fysiotherapeut die langdurig in dienst is bij een vrijgevestigde fysiotherapeut. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst en de praktijkeigenaar/maatschaphouder draagt sociale lasten voor hem/haar af.

³ Van 609 fysiotherapeuten is de functie onbekend.

Omvang werkzaamheden

Rond de 60% van de fysiotherapeuten werkt minder dan 40 uur per week. Dit geldt in grotere mate voor vrouwen (80%) dan voor mannen (36%). Een fysiotherapeut werkt gemiddeld 35,4 uur per week (exclusief kwaliteitszorg). Dit is vergelijkbaar met twee jaar geleden. Vrouwen hebben gemiddeld een kortere werkweek dan hun mannelijke collega's (figuur 1). Vrouwen werken gemiddeld 30,1 uur per week en mannen 41,9 uur.

Figuur 1: Relatieve verdeling van omvang van de werkweek (in uren) naar geslacht, op 1 januari 2010

¹ Op basis van een respons van 65%.

Voor praktijkgeenaren geldt een gemiddelde werkweek van 41,7 uur, tegenover 29 uur voor medewerkers in loondienst (tabel 4). Uit de tabel blijkt verder dat eerstelijnsfysiotherapeuten per week de meeste tijd kwijt zijn aan direct patiëntgebonden activiteiten, gemiddeld zo'n 28,1 uur. Daarnaast besteden zij circa 4,5 uur aan indirecte patiëntgebonden activiteiten, 2,8 uur aan praktijkbeheer en twee uur aan kwaliteitszorg.

Tabel 4: Gemiddeld aantal uren per week besteed aan patiënt- en niet-patiëntgebonden activiteiten, naar functie en geslacht, op 1 januari 2010¹

	Patiëntgebonden		Niet-patiëntgebonden		Totaal
	direct	indirect	praktijkbeheer	kwantiteitszorg	
Vrijgevestigd	31,4	5,5	4,8	2,1	43,8
Man	36,2	5,8	5,3	2,0	48,3
Vrouw	25,9	5,1	4,2	2,2	37,4
In loondienst	25,0	3,4	0,6	1,9	30,9
Man	29,1	3,7	0,7	2,1	35,6
Vrouw	23,1	3,2	0,5	1,9	28,7
Totaal	28,1	4,5	2,8	2,0	37,4
Man	33,0	5,1	3,8	2,1	44,0
Vrouw	24,2	3,9	2,0	1,9	32,0

¹ Op basis van een respons van 60%.

Praktijken

Op 1 januari 2010 telt Nederland 4.719 fysiotherapiepraktijken (tabel 5). Dat zijn er 57 minder dan in 2008. Het aandeel praktijken met één extramuraal werkzame fysiotherapeut is tussen 2003 en 2010 afgenomen van 37% tot 31%. Het aandeel grote praktijken met vijf of meer fysiotherapeuten is in dezelfde periode toegenomen van 20% naar 28%. Het gemiddeld aantal fysiotherapeuten per praktijk is gestegen van 2,8 in 2001 tot 3,7 in 2010.

Tabel 5: Absoluut en relatief aantal fysiotherapiepraktijken naar aantal fysiotherapeuten per praktijk¹, op 1 januari

Aantal per praktijk	2003		2005		2008		2010	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.762	36,5	1.636	34,3	1.579	33,1	1.477	31,3
2	991	20,5	1.005	21,1	839	17,6	764	16,2
3	631	13,1	639	13,4	621	13,0	636	13,5
4	476	9,9	493	10,3	510	10,7	507	10,7
5 of meer	970	20,1	999	20,9	1.227	25,7	1.335	28,3
Totaal	4.830	100,0	4.772	100,0	4.776	100,0	4.719	100,0

¹ Een organisatorische eenheid van één of meer praktijkgeenaren die fysiotherapeutische zorg aanbiedt, vanuit één of meer adressen, waarvan één adres het hoofdpraktijkadres is.

Spreiding en dichtheid

In tabel 6 wordt het aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten per provincie weergegeven. Hieruit kan worden opgemaakt dat Zuid-Holland en Noord-Holland het grootste aantal fysiotherapeuten kennen. Het aantal fysiotherapeuten is het kleinst in de provincies Flevoland en Zeeland. Wat de functie van de fysiotherapeuten betreft, blijkt dat het aandeel vrijgevestigden in Zeeland het grootst is (59%). Flevoland scoort wat dat betreft het laagst (31%).

Tabel 6: Aantal extramuraal werkzame fysiotherapeuten per provincie naar functie, op 1 januari 2010^{1,2}

	Eigen praktijk of maatschap		Vaste medewerker in loondienst		Functie onbekend		Totaal
	abs	%	abs	%	abs	%	
	abs	%	abs	%	abs	%	
Groningen	290	52,8	246	44,8	13	2,4	549
Friesland	266	42,0	323	50,9	45	7,1	634
Drenthe	204	45,5	225	50,2	19	4,2	448
Overijssel	555	48,2	544	47,2	53	4,6	1.152
Flevoland	94	31,2	180	59,8	27	9,0	301
Gelderland	917	45,4	1.036	51,3	66	3,3	2.019
Utrecht	663	47,2	663	47,2	80	5,7	1.406
Noord-Holland	1468	52,6	1.220	43,7	101	3,6	2.789
Zuid-Holland	1659	52,9	1.375	43,8	103	3,3	3.137
Zeeland	207	58,6	135	38,2	11	3,1	353
Noord-Brabant	1058	42,8	1.335	54,0	79	3,2	2.472
Limburg	528	41,9	702	55,7	31	2,5	1.261

¹ Indien een fysiotherapeut in twee verschillende provincies werkzaam is, dan wordt hij/zij voor beide provincies meegerekend.

Voor het berekenen van de fysiotherapeutendichtheid (aantal inwoners per extramuraal werkzame fysiotherapeut) is rekening gehouden met het feit dat een deel van de fysiotherapeuten in deeltijd werkt. Daarom is het aantal fysiotherapeuten omgerekend naar het aantal full-time equivalenten (eenheden van 40 uur). Op 1 januari 2010 bedraagt het gemiddeld aantal inwoners per FTE fysiotherapeut 1.136. De hoogste dichtheden komen voor in de provincies Utrecht (991), Overijssel (1.110) en Limburg (1.121). De laagste dichtheden treffen we aan in Flevoland en Drenthe (respectievelijk 1.537 en 1.264).

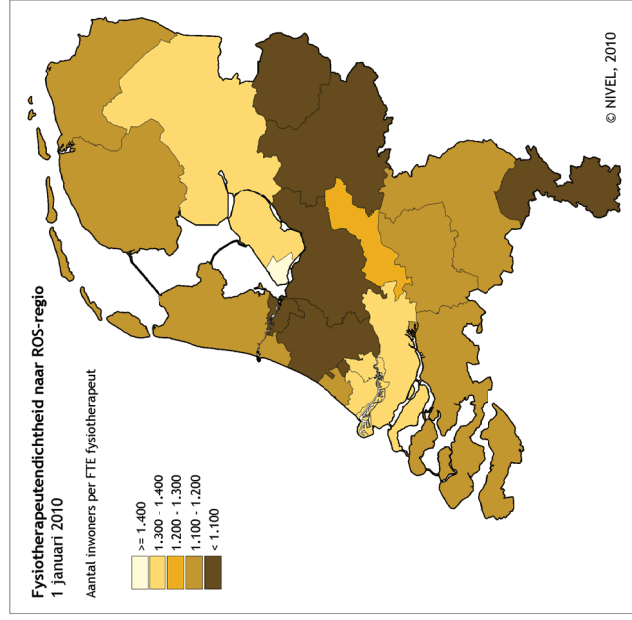
Het kaartje aan de voorkant van de brochure brengt de verschillen in de dichtheden per ROS-regio in beeld.

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN FYSIOTHERAPEUTEN Peiling 1 januari 2010

L. Hingstman
R.J. Kenens

Mei 2011

Fysiotherapeutendichtheid per ROS-regio¹ op 1 januari 2010

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur. Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL

NIVEL
Postbus 1568
3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
www.nivel.nl/beroepeninzorg